

Pruži mi ruku jer trebam te

Tematsko područje:

Političko – Uključivanje učenika u rješavanje problema u zajednici i školi

Društveno – Umijeće komuniciranja i rješavanja osobnih i društvenih problema; razvijanje osjećaja za društvenu solidarnost prema društveno osjetljivim skupinama; uključivanje osoba s invaliditetom u zajednicu

Ljudsko-pravno- osobna prava i odgovornosti; pravo na izražavanje mišljenja, pravo na informiranje

Škola: Osnovna škola Šime Budinića

Adresa: Put Šimunova 4, 23000 Zadar

Telefon/telefaks: 023/305227; 023/309010

e – mail: ured@os-sbudinica-zd.skole.hr

Cilj: Ovim projektom nastoji se uključiti učenike u rješavanje problema s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom. Radom na projektu učenici usvajaju znanja i vještine o aktivnom građanstvu. Nastoji se povećati informiranost učenika kroz samostalan istraživački rad, pronalaženje informacija iz različitih izvora te vrednovanje tih izvora. Teži se postići suradnički odnos među učenicima, razmjena mišljenja i ideja te zajedničko donošenje odluka. Osmišljavanjem rješenja kod učenika se nastoji potaknuti poduzetnički duh te razumijevanje uloge kreativnosti i poduzetnosti u razvoju svoje škole i zajednice. Konačan cilj ovog projekta je senzibilizacija zajednice o pravima i potrebama osoba s invaliditetom.

Voditeljice projekta: Antonia Bajlo dipl. učiteljica razredne nastave, Nera Batina, prof. sociologije i geografije, Marijana Dellavia, dipl. vjeroučiteljica.

Učenici koji su sudjelovali u projektu: Učenici koji pohađaju izborni predmet Građanski odgoj i obrazovanje, učenici 1.d razreda i učenici 7.e razreda

Projekt predstavljaju: Leona Maričić, Lu Ivoš, Zara Bukarica i Ivana Livljanić.

Voditelj skupine: Leona Maričić

OPIS PROJEKTA

Izbor i istraživanje problema

Na satovima Građanskog odgoja i obrazovanja raspravljali smo o aktualnim problemima u zajednici. Od nekoliko predloženih tema odlučili smo istraživati probleme s kojima se susreću

osobe s invaliditetom. Temu smo odabrali zbog našeg učenika Ante kojemu je potrebna pomoć stoga nam je tema izrazito bliska te o njoj možemo govoriti iz prve ruke. Projekt smo odabrali jer želimo pomoći osobama s invaliditetom, saznati s kojim problemima se suočavaju te pokazati učenicima naše škole da su različitosti bogatstvo, a ne nedostatak. Ovaj problem je bitan za zajednicu jer je tolerancija, poštivanje različitosti, drugih i drugačijih važna stavka života u zajednici. Oni koji se najčešće susreću s netolerancijom su osobe s invaliditetom. Stavovi prema njima prožeti su predrasudama temeljenim uglavnom na neznanju o pojedinim vrstama invaliditeta. Kad razmišljamo o tome tko su osobe s invaliditetom, najprije pomislimo na ono što one ne mogu napraviti/postići/doseći..., a rijetko tko razmišlja o onome što one mogu.

Proučavajući dostupne izvore saznali smo tko su osobe s invaliditetom, kako se treba odnositi prema osobama s invaliditetom koja su njihova prava, mogućnosti i nemogućnosti.

Zanimalo nas je koja prava imaju osobe s invaliditetom pa smo proučili zakonske dokumente. Važne izvore informacija pronašli smo na stranicama *Ministarstva za demografiju, mlade i socijalnu politiku te IN portal namijenjen osobama s invaliditetom*. Glavni zakoni i pravilnici koji osiguravaju prava osoba s invaliditetom su:

Ustav Republike Hrvatske; Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom; Zakon profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom; Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom

Najvažniji zakonski dokument na kojem se temelje svi ostali zakoni, ali i način kako Republika Hrvatska funkcionira je *Ustav Republike Hrvatske*.

Glava III Ustava odnosi se na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda poštujući međunarodne zakone.

Glavni problemi s kojim se suočavaju osobe s invaliditetom su nedovoljna uključenost u zajednicu, obrazovanje i zapošljavanje. Prema istraživanjima osobe s invaliditetom su nedovoljno uključene u život zajednice. Razlozi su prvenstveno povezani sa stupnjem invaliditeta. Istraživanja su pokazala da su zaposlene osobe i osobe koje su obrazovane više uključene u zajednicu, a to su sljedeća dva problema s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom. Velik dio djece s poteškoćama je uključeno u sustav redovnog obrazovanja jer je obrazovanje ljudsko pravo što je sadržano u *Članak 26 Opće deklaracije o ljudskim pravima*. Međutim vrsta i stupanj tjelesnog oštećenja otežavaju pohađanje nastave ukoliko

nisu ostvareni uvjeti za potpuno uključivanje (ako škola nema prilaz za invalide, lift ili nema asistente u nastavi).

Kada se govori o problemu zapošljavanju osoba s invaliditetom, takve osobe spadaju u skupinu teško zapošljivih osoba. Konvencija o pravima osoba s invaliditetom naglašava da osobe s invaliditetom imaju pravo na rad na jednakoj osnovi s drugima.

Proučavanjem dostupne literature, internetskih portala i ostalih medija zaključili smo da najveći dio odgovornosti za rješavanje problema snosi državna vlast. Republika Hrvatska kao članica Ujedinjenih naroda, Europske unije i Vijeća Europe preuzela je obvezu zaštite i promicanja ljudskih prava osoba s invaliditetom. To je potvrdila i potpisivanjem Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda. Važnu ulogu u ostvarenju ljudskih prava osoba s invaliditetom ima **Hrvatski sabor** kao dio vlasti u kojemu se donose zakoni i izvršna vlast odnosno **Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku** koja se brine za donošenje mjera, programa i strategija. Na lokalnoj razini važan je Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo. Ova informacija nam je jako važna jer smo saznali kome se možemo obratiti s našim prijedlozima.

Moguća rješenja

Nakon što smo problem pomno istražili, raspravljali smo o mogućim rješenjima. Polazišta su nam bile teškoće s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom. **Za problem nedovoljne uključenosti predlažemo:- Pružanje veće podrške i informiranje sugrađana o pravima osoba s invaliditetom.** Drugi problem, nezaposlenost općenito je velika prepreka s kojom se suočavaju osobe s invaliditetom. Takve osobe čine tek mali postotak zaposlenih unatoč brojnim mjerama. koji se tiče zapošljavanja osoba s invaliditetom. Važan zakon koji se tiče zapošljavanja osoba s invaliditetom je ***Zakon profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.*** Bitna stavka ovog zakona jest da su poslodavci koji imaju više od 20 zaposlenih dužni zaposliti osobu s invaliditetom uz prilagodbu radnog mjesta. Unatoč poticajima za zapošljavanje i novčanih izdavanja u slučaju nezapošljavanja osobe s invaliditetom još uvijek velik broj poslodavaca radije odabire mjesečna izdavanja nego zapošljavanje osobe s invaliditetom.

Rješenja za ovaj problem koji predlažemo su sljedeća:

- 1. Smanjenje kvote od 20 zaposlenih na 15 zaposlenih tako da je poslodavac dužan zaposliti osobu s invaliditetom na svakih 15 zaposlenih.**
- 2. Povećanje novčanih izdavanja u slučaju nezapošljavanja osoba s invaliditetom**
- 3. Veći poticaji za zapošljavanje osoba s invaliditetom**
- 4. Obavezne radionice o zapošljavanju osoba s invaliditetom za poslodavce koji zapošljavaju preko 20 zaposlenika**

Sljedeći problem jest obrazovanje djece s teškoćama. Velik dio djece s invaliditetom je uključeno u sustav redovnog obrazovanja, međutim vrsta i stupanj tjelesnog oštećenja otežavaju pohađanje nastave ukoliko nisu ostvareni uvjeti za potpuno uključivanje (ako škola nema prilaz za invalide, lift ili nema asistente u nastavi).

Rješenja za ovaj problem koji predlažemo je:

-Bolja dostupnost i opremljenost škole jer ipak je riječ o javnim institucijama i kvalitetno obrazovanje mora biti dostupno svima.

Najbolje rješenje

Nakon što smo ponudili rješenja za postojeće probleme razmislili smo koja mi rješenja možemo sami provesti. Problem nedostatka posla za osobe s invaliditetom zahtjeva ipak malo više angažmana za rješavanje. Ono što mi možemo učiniti jest poslati naše prijedloge vlasti te zainteresiranim udrugama.

Mi želimo promjene sada! Odlučili smo se neposredno djelovati kao grupa učenika. Orijentirali smo se na probleme i rješenja koja su nam bliska, a to su obrazovanje djece s teškoćama i uključenost osoba s invaliditetom u život zajednice. Ova dva problema su zapravo jako povezana. Rješavanje jednog utječe i na rješavanje drugog problema. Učinit ćemo male, ali za nas značajne korake! Naša škola ima prilaz za invalide, ali nema lift niti sanitarne prostorije prilagođene takvim osobama. Ante, učenik sedmog razreda ne može odlaziti u učionice na katu pa je nastava za cijeli razred prilagođena u učionici tehničkog odgoja koja se nalazi u prizemlju. Ante, ali i cijeli razred zakinut je za neke obrazovne sadržaje koji su dostupni u primjerenim učionicama npr. pokus iz kemije ne može se provoditi u učionici tehničke kulture. Rješenje ovog problema vidimo u izradi dizala koji bi pomogao našem učeniku da nastavu pohađa u učionicama koje su za to i predviđene. Također, smatramo da osobama s invaliditetom treba osigurati parkirno mjesto u blizini škole kako bi

što lakše pristupili školi tako da smo uz pomoć ravnateljice škole krenuli u realizaciju parkinog mjesta.

Za drugi problem, uključenost osoba s invaliditetom u život zajednice, kao najbolje rješenje vidimo u pružanju podrške i pomoći, ali i u edukaciji učenika i učitelja. Podršku i pomoć u svom razredu pružat će dežurni učenici-pomagači. Upoznat ćemo ostale učenike o pravima osoba s invaliditetom o bontonu prema takvim osobama, uključit ćemo učenike 1.d razreda članovi skupine, *Mali građani* koje će informirati niže razrede.

Plan akcije

Da bismo naša rješenja koja smo zamislili proveli u djelo zatražili smo pomoć odraslih. S projektom smo upoznali ravnateljicu, učitelje i stručni tim. Zaključili smo da ćemo za rješavanje problema naići na podršku. Da bismo ostvarili ono što smo zamislili osmislili smo niz aktivnosti pomoću kojih ćemo rješenja koja smo odabrali uspjeti realizirati.

Kontaktirat ćemo firmu koja vrši instalacije dizala. Firma nam je dala službenu ponudu cijene izrade dizala. U skladu s cijenom napravili smo plan prikupljanja novca. Do sada smo imali uspjeha u humanitarnim akcijama u kojima se rado odazivaju učenici, roditelji i djelatnici škole. Na taj način smo prikupili novac za pokretno dizalo za učenika Antu koji mu je olakšao pristup u stambenoj zgradi. Financijska sredstva za izradu dizala nastojat ćemo prikupiti od različitih donatora kojima ćemo prezentirati naš projekt i njegovu važnost. Za potrebe promocije izradit ćemo knjižice koje namjeravamo dijeliti.

Razgovarali smo s našom defektologicom Ninom koja će nas uputiti na koji način pomoći učenicima s teškoćama. Učenici 1.d, članovi skupine *Mali građani*, izradili strip/slikovnicu te su je prezentirali ostalim učenicima nižih razreda. Članovi starije skupine iz građanskog odgoja prezentirali su projekt ostalim učenicima te su upoznati učenike kako se odnositi prema osobama s invaliditetom i kako pomoći učenicima koji imaju teškoće.

Prezentirat ćemo projekt na stranicama škole, medijima, Odjelu za socijalnu skrb u Gradu Zadru, Pravobraniteljici za osobe s invaliditetom, Udruzi osoba s invaliditetom Zadar i Savezu studenata s invaliditetom.

Ostvareni rezultati

Radom na ovom projektu puno toga smo naučili saznali smo što je invaliditet i koje su vrste invaliditeta. Sznali smo s kojim teškoćama se suočavaju osobe s invaliditetom i tko je

odgovoran za rješavanje problema. Razmišljali smo o tome kako mi, kao vršnjaci i prijatelji, možemo pomoći učeniku s teškoćama te zašto nije dobro nenajavljeno i bez pitanja pružati pomoć za učenike s motoričkim teškoćama. Saznali smo kome se možemo obratiti s našim prijedlozima. Naučili smo što znači biti aktivan i informiran građanin, pronalazili smo informacije, a po prvi put smo čitali i analizirali Ustav i pojedine zakone. Iznošenjem rješenja pokazali smo da smo ozbiljno pristupili problemu te da se mi učenici možemo i moramo uključiti u rješavanje problema koji nas okružuju.

